

при цьому в зарплаті), оскільки поруч зі специфічними навичками вони мають також і загальні (універсальні) вміння, то фізичний капітал може і не мати альтернативного використання. Таким чином, для того щоб уникнути різкого скорочення капіталу нації, країна може вдатися до захисту старої галузі. При цьому деякі дослідники вважають, що такий захист доцільно здійснювати за допомогою квот, тоді як інші висловлюються на користь субсидій виробникам.

Обезцінення фізичного капіталу (специфічного для галузі та для виробництва даного товару) старих галузей виробництва відбувається тоді, коли швидкість заміщення продуктів національного виробництва імпортом проходить швидше порівняно з амортизацією капіталу та виходом робітників на пенсію. При цьому ціна фізичного капіталу падає до ліквідаційної вартості.

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ВЕЛИКОМАСШТАБНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕННЯХ

І. Бураковський, О. Григорович (департамент економічних наук)

Коли мова йде про вироблення та реалізацію економічної політики, слід пам'ятати, що в системі “держава — виробник — домашнє господарство” (а це, очевидно, основні її виміри) кожний її елемент має свої власні інтереси. Очевидно, що за певних умов ці інтереси можуть і не співпадати, оскільки держава та фірми можуть оцінювати одні й ті ж явища по-різному. Наприклад, митні тарифи для держави є джерелом фіскальних надходжень, тоді як для національних споживачів — це втрати у зв'язку з підвищенням цін. Іншими словами, конкретна спрямованість економічної політики залежить від того, з ким та в якій мірі ототожнює себе держава:

а) якщо з суспільством — тоді в основі політики мають лежати традиційні міркування ефективності функціонування економічної системи;

б) якщо з виробниками — тоді політика (щонайменше в поточному плані) повинна будуватися на міркуваннях локальної (галузевої) ефективності та нехтуванні значною мірою інтересами ефективності загальноекономічної;

в) якщо з виробниками та суспільством (компромісна орієнтація, держава як арбітр) — тоді економічна політика повинна будуватися таким чином, щоб мінімізувати поточний негативний ефект в масштабах суспільства майбутнім економічним виграшем.

Коли мова йде про економічну політику, слід пам'ятати, що різні методи виробничо-комерційної діяльності (наприклад, експорт чи виробництво товарів для внутрішнього ринку) дають однаковий результат для фірми, але мають різні наслідки для економіки. В принципі, економічна політика може лежати в проміжку між повним невтручанням держави в економіку та повним державним контролем (наприклад, монополією держави на зовнішньоекономічні зв'язки).

В основі політики невтручання лежить припущення про те, що дія ринкових сил сама по собі приносить позитивні економічні результати за відсутності державних інтервенцій. Разом з тим, проти цього наводиться аргумент, що повне невтручання ніколи не мало місця на практиці. До того ж в реальному житті, коли конкурентна боротьба на світовому ринку ведеться різними методами, сама ідея є неприйнятною.

Політика мінімального втручання, яка передбачає сприяння національним експортерам та виробникам, що зорієнтовані на внутрішній ринок. В даному випадку мова йде про різного роду схеми функціонального характеру, які підтримують перш за все національних виробників шляхом створення певного економічного середовища їх діяльності. Вважається, що селективне втручання держави дає можливість вирішити певні поточні проблеми, але при цьому відсутня загроза появи різного роду проявів неефективності виробництва.

Політика нагляду за економічною діяльністю. Її зміст полягає в тому, що держава визначає певні пріоритети, реалізація яких, в свою чергу, дозволяє приватному бізнесу максимальною мірою реалізувати національний економічний потенціал та можливості зовнішньої торгівлі. Критики такої точки зору вважають, що будь-яка форма допомоги веде до появи неефективності у використанні факторів виробництва.

МОДЕЛЬ ПРОГНОЗУВАННЯ ПОПИТУ НА ТОВАРИ ТРИВАЛОГО ВЖИТКУ З АДАПТАЦІЄЮ ЧИСЕЛЬНОСТІ ПАРКУ

Л. Краснікова (департамент економічних наук)

Важливими факторами, які визначають попит на товари тривалого вжитку, є кількість товарів у користуванні населення і швидкість зносу товару. Якщо припустити, що норма зносу є величиною сталою, тоді чисельність парку у кінці попереднього періоду дорів-